

Educació musical i visual

Codi: 102036

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OB	2	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Julia Getino Díez

Correu electrònic: Julia.Getino@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Gemma Paris Romia

Berta Menen Ortin

Marta Dosaiguas Canal

Julia Getino Díez

Almudena Martin Martinez

Oriol Mora Romagosa

Anna Farres Llobet

Ruth Ortin Lozano

Prerequisits

No s'exigeixen prerequisits per a cursar aquesta assignatura.

Objectius

- Comprendre la naturalesa dels processos artístics (performativa de les arts i música) i els seus recursos per a ser formalitzats.
- Conèixer intervencions educatives en l'àmbit de: imatge, objecte i espai.
- Conèixer els continguts musicals que es treballen a l'etapa primària i aglunes aplicacions didàctiques en l'àmbit de la música.

Competències

- Adquirir recursos per a fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals i plàstiques dins i fora de l'escola.

- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleeses, potencialitats i debilitats), per desenvolupar aquelles que siguin necessàries en el desenvolupament professional.
- Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts.
- Conèixer el currículum escolar de l'educació artística, en els seus aspectes plàstic, audiovisual i musical.
- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i de la comunicació.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents als estudiants.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Mantenir una relació crítica i autònoma respecte els sabers, els valors i les institucions socials públiques i privades.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els coneixements curriculars artístics de l'escola.
2. Adquirir els coneixements curriculars, metodològics, avaluatius i competencials apropiats per a la seva aplicació professional.
3. Adquirir les destreses bàsiques en la pràctica de la interpretació, escolta i creació per esdevenir un bon model musical.
4. Comprendre el valor de l'educació artística en el desenvolupament de la persona i de la societat.
5. Conèixer i utilitzar recursos tecnològics en les activitats programades.
6. Conèixer, analitzar i produir material didàctic aplicat a l'ensenyament artístic.
7. Estar capacitat per a treballar en equip.
8. Experimentar la música amb relació al context social i cultural.
9. Haver adquirit coneixements i capacitats i habilitats en la dimensió productiva i perceptiva de les arts plàstiques i musicals.
10. Haver desenvolupat coneixements i capacitats crítiques respecte la cultura i l'educació.
11. Haver desenvolupat les capacitats creatives i d'innovació.
12. Organitzar amb eficàcia i rentabilitat la part autònoma de l'aprenentatge.
13. Portar a terme projectes que incloguin diferents disciplines artístiques en el seu procés.
14. Reconèixer el valor de les arts en la formació de la persona, i el paper fonamental que l'escola té com a responsable d'aquesta condició.
15. Reconèixer les emocions pròpies i dels altres, i el seu valor en l'educació artística a l'escola.

Continguts

Bloc I. Art i educació.

DIMENSÍO CULTURAL I PERFORMATIVA.

- 1.- L'educació de l'art en el desenvolupament de la persona.
- 2.- Relacions entre art i educació.
- 3.- Contextos històrics, socials i culturals.
- 3.1- La societat audiovisual.

Bloc II. Formació en la pràctica de les arts.

DIMENSÍO PRODUCTIVA I PERFORMATIVA.

- 1.- El pensament visual i el desenvolupament artístic: procediments i tècniques bidimensionals i tridimensionals.
- 2.- Pràctiques i projectes relacionats amb diferents moviments artístic i contextos culturals.
- 3.- Comprensió i experimentació de la pràctica de l'art com a procés de coneixement.

Bloc III. L'educació visual i plàstica a l'escola.

DIMENSÍO EDUCATIVA: LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA.

- 1.- El currículum d'educació artística: visual i plàstica.

2.- Metodologies, processos i estratègies.

Bloc IV. Música i educació.

DIMENSIÓ CULTURAL.

1.- La música: art i llenguatge entre els homes i les cultures.

2.- La música en relació al context social i cultural.

Bloc V. Formació en la pràctica musical.

DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERCEPTIVA DE LA MÚSICA.

1.- La interpretació musical a través de la veu i els instruments o materials afins.

1.1.- La cançó com a element bàsic de pràctica musical.

1.2.- Iniciació al gest de direcció.

2.- L'escolta de música en el procés de sensibilització i per a l'assoliment de coneixements.

3.- La creació sonora. De la transmissió oral a la codificació.

Bloc VI. L'educació musical a l'escola.

DIMENSIÓ DIDÀCTICA DE LA MÚSICA.

1.- L'ensenyament-aprenentatge de la música.

1.1.- Principis metodològics fonamentals, recursos, materials i estratègies.

2.- La música i les seves implicacions a nivell fisiològic, psicomotors, emocional i cognitiu.

Metodologia

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

SUPERVISADES

- Tutories i altres activitats tutoritzades.

AUTÒNOMES

- Realització de propostes: teoria i pràctica de l'educació artística: música i visual i plàstica.

DIRIGIDES

Presencial en grup:

- Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.
- Plantejament i organització dels exercicis i activitats que es realitzaran posteriorment en seminaris.
- Coordinació i plantejament de les activitats interdisciplinars entre plàstica i musical.
- Realització d'activitats musicals col·lectives.

Seminaris:

- Espais de treball en grup reduïts (1/2 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.
- Realització dels exercicis i activitats dissenyats en les sessions de gran grup.
- Realització d'exercicis i activitats específiques del treball de seminari.
- Activitats d'exposicions orals, individuals o en grup. Comentarisi crítiques dels resultats.

Sortides a museus o altres centres artístics i audicions musicals.

NOTA: El professorat pot demanar la compra d'alguns materials per a dur a terme les diferents activitats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició en grup	27	1,08	1, 2, 6, 8, 9, 12
Seminaris	41	1,64	1, 2, 4, 10, 11, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Activitats tutoritzades	45	1,8	3, 6, 7, 8, 9, 11, 13
Tipus: Autònomes			
Realització de propostes: teoria i pràctica de l'educació artística: música i visual.	112	4,48	2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13

Avaluació

- L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes (això es tradueix en faltar com a màxim a 5 sessions de música i 5 sessions de visual), en cas contrari es considerarà no avaluable. Les persones que hagin realitzat totes les tasques d'avaluació però que no hagin complert l'assistència quedaran suspeses.
- Cal mostrar una actitud compatible amb la professió educativa, desenvolupant competències bàsiques com la participació, la cooperació, l'empatia, l'argumentació i el respecte cap als altres. L'estudiant ha de demostrar ser responsable i rigorós en el treball autònom, mostrar pensament crític i unes conductes que afavoreixen un entorn amable i positiu, democràtic i on es respecten les diferències.
- Cal també, que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.
- L'avaluació es fixarà també en les competències per al treball cooperatiu i en equip, i serà sensible al gènere.
- L'ús dels dispositius electrònics a classe només serà acceptat pel seu ús acadèmic.
- Per a poder superar l'assignatura s'han d'haver aprovat cada una de les dues parts de què consta: la d'educació visual i plàstica, i la d'educació musical. La nota final serà la mitja aritmètica entre les dues parts.
- El plagi total o parcial d'una de les activitats d'avaluació i/o la còpia en un prova d'avaluació és motiu directe per suspendre l'assignatura.
- Els lliuraments de les diferents tasques d'avaluació s'han de realitzar el dia marcat o abans, en cap cas s'acceptaran les entregues o els lliuraments posteriors.
- En el cas de música, cal haver superat l'examen escrit per aprovar.
- Les persones que tenen problemes vocals que els impedeixin cantar tindran un zero de la part de cançó de l'examen oral. Aquells estudiants que presentin problemes de veu i no aportin el diagnòstic mèdic i procés de reeducació que ho avalin durant l'assignatura no podran ser avaluats. En conseqüència, suspensen aquesta part.
- La recuperació es podrà aprovar només si s'assoleix una puntuació de 5 (sense arrodoniment). Al mateix temps, la nota màxima que es podrà assolir en la recuperació és de 5. En el cas de música, només optaran a reavaluació les tasques d'avaluació d'examen (oral i continguts), la resta faran mitjana. En el cas

de visual, es pactarà amb el/la professor/a en una tutoria individual les tasques a realitzar/millorar per recuperar l'assignatura.

Concreció de les activitats d'avaluació

Tasca d'avaluació	Tipologia d'activitat	Percentatge	Data d'avaluació	Data de reavaluació
Treball Exposició (Bloc I)	Individual	15%	Gener 2021	
Projecte Processos Artístics (Bloc II)	Grupal	15%	Desembre 2020	
Projecte interdisciplinari (Bloc II)	Grupal	10%	Gener 2021	
Projecte educatiu (Bloc III)	Individual	10%	Març 2021	
Reflexions d'articles (Bloc IV)	Individual	4%	Novembre 2020	
Treball Museu de la Música (Bloc IV i V)	Grupal	6%	Novembre 2020	
Treball d'assistència a un concert (Bloc IV)	Grupal	3%	11/01/2021	
Prova escrita música (Bloc V i VI)	Individual	20%	14/12/2020	
Projecte interdisciplinari (Bloc V i VI)	Grupal	7%	25/01/2021	

Prova oral música (Bloc V)	Individual	10%	27/01/2021
-------------------------------	------------	-----	------------

Les tasques d'avaluació que estiguin suspeses es podran recuperar durant l'Abril de 2021.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc I. Art i educació. DIMENSIÓ CULTURAL I PERFORMATIVA	15	0	0	4, 10, 14
Bloc II. Formació en la pràctica de l'art. DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERFORMATIVA	25	0	0	1, 2, 7, 9, 11, 13
Bloc III. L'educació artística a l'escola. DIMENSIÓ DIDÀCTICA: LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA	10	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 12, 13, 15
Bloc IV Música i educació. DIMENSIÓ CULTURAL	10	0	0	4, 10, 12, 14
Bloc V. Formació en la pràctica musical. DIMENSIÓ PRODUCTIVA I PERCEPTIVA DE LA MÚSICA	30	0	0	3, 7, 8, 9, 11, 13
Bloc VI. L'educació musical a l'escola. DIMENSIÓ DIDÀCTICA DE LA MÚSICA	10	0	0	1, 2, 7, 11, 12, 14, 15

Bibliografia

EDUCACIÓ DE LES ARTS VISUALS

<http://www.uab.cat/servlet/Satellite/el-departament/didactica-de-les-arts-plastiques-1243492964927.html>

Acaso, M.; Megías, C. (2017). *Art Thinking. Cómo el arte puede transformar la educación*. Barcelona: Paidós

Atkinson, D. (2011). *Art, Equality and Learning: Pedagogies Against the State*. Rotterdam: Sensepublishers

Agra, MJ. (2007). *La educación artística en la escuela*. Barcelona: Graó

Arnheim, R. (1993). *Consideraciones sobre la educación artística*. Barcelona. Paidós

Bauman, Z. (2008). *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. (Tr. J. Sampere). Barcelona: Arcàdia

- (2008). *L'educació en un món de diàspores. Debats d'Educació*. Recuperat de: <https://www.fbofill.cat/publicacions/educacio-en-un-mon-de-diaspores>

Chomsky, N. (2003). *Chomsky on democracy education* (C.P. Otero, Ed.). New York: Roudledge Falmer.

- (2009). *La (des) educación* (3ª edición) Barcelona: Crítica.

Efland, A. (2002). *Una historia de la educación del arte. Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales*. Barcelona: Paidós.

- (2004). *Arte y cognición. La integración de las artes visuales en el currículum*. Barcelona: Ed. Octoedro.

Eisner, E. (2004). *El arte y la creación de la mente*. Barcelona, Paidós

- (2005). *Educación la visión artística*. Barcelona: Paidós.

Freire, H. (2008). Arte infantil y transformación social. *El rapto de Europa. Pensamiento y creación*. 13, 23-38

Gardner, H. (1994). *Educación artística y desarrollo humano*. Barcelona: Paidós.

- (1995). *Inteligencias múltiples. La teoría en la práctica*. Barcelona: Paidós.

Gompertz, W. (2015). *Piensa como un artista*. Barcelona: Taurus

Marín, R. (2005). *Investigación en Educación Artística*. Granada: Univ. de Granada y Sevilla.

Munari, B. (2018). *Fantasía*. Barcelona: Gustavo Gili.

París, G. (2018). Art i joc, processos de creació a la infància. *Infància*, 225, 37-42.

París, G. i Morón, M. (2019). Quan l'art entra a l'escola la creativitat surt per la finestra. *Guix*, 453. 41-45.

Rodari, G. (2017). *Escuela de fantasía*. Barcelona: Blackie Books.

Torres, M.; Juanola, R. (1998). *Dibuixar: mirar i pensar*. Barcelona: Rosa Sensat.

Ungerer, T. (2019). *Així és la vida*. Barcelona: Blackie Books.

EDUCACIÓ MÚSICAL

BLACKING, J. (1994): *Fins a quin punt l'home és music*. Vic: Eumo Editorial.

BONAL, E; CASAS, M; CASAS, N. (2005): *Diversitat. Cançons, danses... activitats i recursos per a la convivència en la diversitat*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Fundació Bofill. (inclou 2 CDs)

DDAA: *Cançons populars i tradicionals a l'escola. Propostes didàctiques i metodològiques*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament.

HARGREAVES, D. J. (1998): *Música y desarrollo psicológico*. Barcelona: Graó.

HENNESSY, S. (1995): *Music 7-11. Developing primary teaching skills*. Londres: Routledge.

MAIDEU, J. (1996): *Assaig. Cançons i exercicis*. Barcelona: Eumo Editorial.

MALAGARRIGA, T; VALLS, A. (2003): *La audición musical en la Educación Infantil* Barcelona: CEAC (inclou CD).

SWANWICK, K. (1991): *Música, pensamiento y educación*. Madrid: Morata y MEC.

TAFURI, J. (2006): *¿Se nace musical?* Barcelona: Graó.

CURRÍCULUM EDUCACIÓ PRIMÀRIA: <http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/primaria/curriculum/>